

Cooplink | Kennisdeelsessie Hoe schrijf je een businessplan 31 maart 2021 @ 19.30-21.00 uur

60 aanmeldingen, 46 deelnemers

Introductie sprekers

Trevor James, bestuursvoorzitter van Cooplink, introduceert de sprekers van de avond:

- Gerben Kamphorst van Genoeg Ruimte is de expert. Als adviseur gebiedsontwikkeling heeft hij heel wat ervaring met wooninitiatieven. Hij is ook nog eens een begenadigd gastdocent.
- Woongemeenschap Overhoop schreef een succesvol businessplan voor de renovatie van hun bestaande bouw in Utrecht. Frank Mulder vertelt er meer over.
- Jacob-Jan Koopmans van Wooncoöperatie De Warren vertelt over het businessplan voor hun nieuwbouwproject in Amsterdam.
- Albert van der Most van Vereniging Boschgaard gaat in op het businessplan voor hun beheercoöperatie in Den Bosch.

Inventarisatie onder de deelnemers

Via AhaSlides peilt Cooplink hoe de deelnemers tegen het businessplan aankijken.

Om mee te doen, ga naar: ahaslides.com/CL006

Voor wie is het businessplan bedoeld, denk je?

gemeenten
nieuwe bewoners
financier
financiers
jezelf
gemeentes regio
onszelf
voor de woongroep zelf
omgeving/omwonenden
de bank
investeerdere
mezelf
bestuur/initiatiefnemer
stakeholders
deelnemers aan de wongroe
faciliteerders
buurtbewoners
investeerdere
jezelf /woongroep
financiers
instancies
haalbaarheid
het initiatief zelf
de bank
overheid
achterban
financierder
nieuwe bewoners
gemeenten
de wijk
vastgoedbeheerder
financierders
andere
andere

cooplink
Kennisnetwerk wooncoöperaties

58

Om mee te doen, ga naar: ahaslides.com/CL006

Wat is volgens jou de kracht van een goed plan?

doelstelling haalbaar
zichtbaarheid financieel onderbouwd kansen/gevaren
kort en bondig duidelijke verwoording haalbaarheid
doelmatig doel leesbaarheid
financieel haalbaar illustratief overtuigend compleet
drijfveer om door te zett helderheid kort en krachtig
mogelijkheden te zien doel haalbaar kernwaarden drijfveer
overzicht kort visualiseren visie vertrouwen focus
wat waar hoe concreet inclusief haalbaarheid
concreet nieuw koers biedt zekerheid
conensus draagvlak bereikbaarheid onderbouwing
verbonden met de omgeving
visie uiteen zetten compleetheit houvast
relevant geld binnenhalen
afstemming kernwaarden helder
kritiek pareren bondigheid
duidelijkheid
haalbaarheid

cooplink
Kennisnetwerk wooncoöperaties

 57

Om mee te doen, ga naar: ahaslides.com/CL006

Wat vind jij lastig aan het businessplan?

krachtig verwoorden onderbouwing of gokken
balans tussen doelgroepen balans concreet inspirere
haalbaarheid inschatten haalbaar inschatten
goed te ervaren hoe investeerders meekrijgen
verschillende doelgroepen
hoe concreet
missie groeit
alle meters
wat wel en niet
concreet worden
financieringskosten
financiële stuk
concrete meerwaarde
toekomstige kosten
dat wat er toe doet
welke posten
financiering
kort en bondig
zoveel jaren
alles
financieel plan open beschi
cijfers invullen
verloop in de tijd
haalbaarheid
ordening
welke posten
financiering
kort en bondig
zoveel jaren
alles
financiële stuk
concrete meerwaarde
toekomstige kosten
concreet worden

cooplink
Kennisnetwerk wooncoöperaties

 39

Presentatie Gerben Kamphorst, Genoeg Ruimte

[Link naar de presentatie van Gerben.](#)

De naam businessplan of 'bedrijfsplan' strookt gevoelsmatig niet met het begrip wooncoöperatie, maar toch is het handig en zelfs belangrijk. Gerben legt in zijn presentatie het 'waarom' uit ('maak het concreet, anders gebeurt er geen reet'). Het is noodzakelijk dat je ongemakkelijke gesprekken voert over de keuzes die je gaat maken. Het moet wat buikpijn geven. Zorg dat je professionele ondersteuning krijgt (denk aan CPO-begeleiders, Clemens Mol of Jasper Klapwijk). Meehelpen kan bijvoorbeeld op praktisch vlak (schilderen) of financieel (crowdfunding). Gerben definieert in zijn

presentatie 7 belangrijke onderdelen voor het bedrijfsplan. Deze onderdelen licht hij verder toe. Een paar tips uitgelicht:

- Ad 3: Denk goed na over eigendom, exploitatie en toegankelijkheid van de gemeenschappelijke ruimte. Werk dat verder uit. Je borgt daarmee het gebruik en er zijn fondsen aan te schrijven voor gebruik ervan.
- Ad 4: Denk ook na over besluitvorming, is een meerderheid voldoende of ga je voor consensus.
- Ad 6: Zet de cijfers goed op een rijtje en laat je adviseren. Denk ook na wat je met opgebouwd vermogen over 20 jaar doet en leg dat vast in je statuten.
- Ad 7 bedenk scenario's voor het geval zich risico's voordoen, daarmee laat je andere partijen zien dat je echt serieus bent.

In je bedrijfsplan kun je onderscheid maken tussen het deel dat je aan de bank laat zien en het deel dat je op de website plaatst.

Wanneer je als vereniging koopt, wordt dit gezien als zakelijke lening (tenzij je het in delen splitst, dan kun je als particuliere lening zien).

Vragen uit de chat:

- Vraag: Wat is *due dilligence*?
Antwoord: Een juridisch onderzoek door (in onze situatie) een advocatenkantoor in opdracht van de bank. Om te controleren dat alles juridisch in orde is.
- Vraag: Als je zelf eigenaar bent van de corporatie, dan heb je voor de huur toch niet te maken met regels van de gemeente?
Antwoord: Soms wel. In Amsterdam zijn de huurprijzen gereguleerd. Ook regelt de woningwet de sociale huurprijzen en die zijn bij de aankoop van een corporatie (voor de helft) verplicht.
- Vraag: Welke huureisen van de gemeente bedoelt Gerben? Maximale stijging?
Antwoord: Vaak wordt een maximale huurstijging opgelegd door de gemeente.

Frank Mulder Woongemeenschap Overhoop

Woongemeenschap Overhoop ligt in een wijk met sociale problematiek. Twaalf jaar geleden startten zij anti-kraak en inmiddels is het een diverse woongroep met ook tijdelijke woonruimten. Zij staan voor betrokken wonen vanuit christelijk gedachtengoed. Vijf jaar geleden begonnen zij met het proces om aan te kopen. Het businessplan werd in eerste instantie voor hun eigen omgeving geschreven, maar werd steeds belangrijker. Hoe meer je concreet kan benoemen, hoe beter.

Belangrijkste punten:

1. Visie en ervaring aantonen
2. Vertellen wie je bent, waarom je geloofwaardig bent en welke vrienden en burens om je heen staan.
3. Vertellen wat de maatschappij eraan heeft, qua duurzaamheid of inclusiviteit.
4. Obstakels en risico's uit de weg ruimen.
5. Financiële haalbaarheid aantonen (kasstroom inzichtelijk maken werkte enorm goed bij professionals).

Toevoegingen en vragen in de chat:

- Actuele plaatjes circulaire renovatie Overhoop vind je op: <https://www.mn-architect.nl/vervallen-antikraakpand-mitros-omgetoverd-tot-circulair-hoogstandje-in-utrecht-overvecht/>
- In blogs kan je de renovatie volgen: <http://leveninovervecht.nl/overhoop/>

- Vraag: Kunnen toekomstige bewoners het bezit verkopen? Bijvoorbeeld om er persoonlijk rijk aan te worden.
Antwoord: Nee dat kan niet, er is geen persoonlijk gewin mogelijk.

Presentatie Jacob-Jan Koopmans, Wooncoöperatie De Warren

Het businessplan diende voor de Warren in eerste instantie vooral om de gemeente te overtuigen dit gewenste kavel aan de Warren beschikbaar te stellen. Dit plan is in zo'n 4 weken geschreven. Ze wisten hoe de gemeente over duurzaamheid dacht en hebben dat goed uitgeschreven.

Tip: de Warren gebruikte voor de financiële onderbouwing het bouwkostenkompas (een naslagboekje met bouwkosten-kengetallen) uit 2016, geïndexeerd voor de huidige situatie. Let op: soms kom je weg met percentages i.p.v. een gedetailleerde onderbouwing.

Chat:

- 15% van de inkomsten wordt gereserveerd voor onderhoud en beheer

Presentatie Albert van der Most, Vereniging Boschgaard

Albert vertelt over de Boschgaard. Zij werken als beheercoöperatie samen met een woningbouwvereniging met een optie tot koop.

De tips van Boschgaard:

- Betrek omwonenden bij je plan, dat voorkomt bezwaarprocedures en versterkt je woonomgeving: van woonproject naar wijkaanpak.
- Buurtinitiatieven spelen een belangrijke rol.
- Het initiële exploitatieoverzicht moet wel ruimte bieden. (De plannen zijn wel 3x duurder geworden en er is regelmatig over onderhandeld.)
- Fondsen betalen mee, zoals VSB, in het kader van de 'buurtschuur'.

Inventarisatie onder de deelnemers

Tip in de chat:

“Er kan meer dan je vaak zelf denkt. Voorbeeld: wij hadden een exploitatietegoed in de eerste paar jaren na realisatie. Toen heb ik de bank gevraagd of de eerste 8 jaar aflossingsvrij konden. Wij dachten dat zal wel niet kunnen, maar dit was uiteindelijk geen enkel probleem.”

Om mee te doen, ga naar: ahaslides.com/CL006

Wat vond je van deze sessie?

heel nuttig
interessant maar wel kort
je hoort altijd wat nieuw
heel interessant
nuttige slides naslagwerk
meer tijd voor sprekers
heel leerzaam
tips
duidelijk
helpend
erg informatief
veel
fijn concreet meer was welkom
helder concreet
kennis delen
nuttig
ontzagwekkend
breed
fijn
een berg

cooplink

Kennisnetwerk wooncoöperaties

👏 26

Om mee te doen, ga naar: ahaslides.com/CL006

We helpen je graag!

- Nog vragen? Stel ze op ons Forum!
- Mailen mag ook: info@cooplink.nl
- Of bel: 085 0134 880
- Lees meer op www.cooplink.nl
- Enne... word lid!

cooplink

Kennisnetwerk wooncoöperaties